

Anbefalinger omkring mottak av gjenfanget fisk etter rømming

Anbefalingene er utarbeidet av Sjømat Norge basert på gjeldende regelverk og erfaringer fra selskap som har erfart rømming og mottak av gjenfanget fisk i etterkant av en rømming

Plikt til mottak av fisk etter en rømming

Forskrift om drift av akvakulturanlegg har i § 39 (utg 20.12.2013) bestemmelser om gjenfangst etter rømt fisk. Herunder bestemmelser om plikt til mottak av egen fisk i forbindelse med gjenfiske:

... "Det foreligger plikt til å ta imot egen fisk som lovlig blir fisket av andre i et område definert av Fiskeridirektoratets regionkontor i samråd med Fylkesmannens miljøavdeling." ...

Bestemmelsen er ikke til hinder for at fiskere som deltar i et gjenfiske kan beholde fisken, men selskapet har plikt til å ta imot egen fisk som fiskere ikke kan eller vil beholde.

En rømmingssituasjon oppstår eller oppdages vanligvis plutselig, og krever normalt en større innsats på flere områder samtidig. Rømmingen skal begrenses, varslingsrutiner og gjenfiske skal iverksettes, god kommunikasjon skal ivaretas osv. Derfor anbefales det at bedriften på forhånd har tenkt gjennom og har konkrete planer også for å kunne ta imot en større mengde gjenfanget fisk hvis behovet skulle oppstå.

Anbefalinger ved mottak av egen fisk etter gjenfangst:

1. Gode mottaksstasjoner bidrar også til godt omdømme

God gjenfangst og ordnede forhold omkring mottak av fisken bidrar til å styrke bedriften og næringen i en i utgangspunktet vanskelig og uønsket situasjon. Erfaring tilsier at en spesielt i forbindelse med en større rømmingshendelse er svært avhengig av at både profesjonelle fiskere og frivillige stiller opp og bidrar for å effektivisere gjenfangsten. Det er derfor viktig at praktiske forhold omkring mottaket er godt planlagt, slik at de som leverer fisk opplever et godt tilrettelagt mottak hvor de møtes av høflige og imøtekommende medarbeidere som gir uttrykk for at de setter pris på den innsatsen som gjøres.

Samtidig er det selvsagt både viktig og "lov" til å vurdere fisken med tanke på om dette virkelig er fisk som har rømt fra anlegget. Dette har betydning først og fremst for å sikre så riktige tall og opplysninger som mulig omkring gjenfangsten, men kan også være av en viss betydning dersom det er utlovet dusør.

Mottakene kan ta i mot hel fisk, eller f. eks bare hodet av fisken. Fiskerne kan evt. ta med seg fisken hjem dersom de ønsker det, men noen har likevel erfart at det kan være fornuftig å sette en grense for å hindre videresalg. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at et øvre tak kan bidra til å redusere effekten av gjenfangsten ved at fiskerne gir seg mens det enda er fisk igjen i sjøen.

2. Fortell allmennheten om at det finnes gjenfangststasjon(er)

Vær tidlig ute med å fortelle allmennheten og fiskere som dere har gjenfangststasjon(er) med om at det er opprettet gjenfangststasjon(er), hvor disse er plassert, og når (klokkeslett) de er åpne for mottak av fisk. Dette kan det også være fornuftig å opplyse om samtidig med en evt utloving av dusør. Se for øvrig link til egen [Anbefaling for utloving av dusør](#) og til [Mal for utloving av dusør ved gjenfiske i sjø](#) på Sjømat Norge sine hjemmesider. Det bør tilstrebes et godt samarbeid mellom havbruksselskapet, Sjømat Norge, Fiskeridirektoratet, Fylkesmannen og evt Mattilsynet om å få ut oppdatert og god informasjon til allmennheten og lokale myndigheter. Det er også utarbeidet en egen veileder for kommunikasjon i krise som kan fås ved henvendelse til Sjømat Norge. Det er ellers viktig å være klar over at flere har erfart at

det ofte kan være vanskelig å få media til å ta inn positiv informasjon. Vi anbefaler derfor at informasjon omkring mottaksstasjonen, utloving av dusør osv formidles gjennom annonsering.

3. Mottaksstasjonen

Mottaksstasjonenes beliggenhet bør planlegges konkret og den bør plasseres slik at det ikke blir for langt å transportere fisken for de som skal levere den. Dette krever derfor til en viss grad områdevis planlegging. I tillegg til å tenke på avstand fra naturlige gjenfangstområder, vil det også være viktig å tenke på praktisk adkomst til mottaket både fra sjø og land.

Videre må en så langt det er mulig tenke gjennom smittemessige forhold. Det bør f. eks unngås å benytte landbaser tilhørende andre sjølokaliteter. Ofte vil det kunne være både praktisk og tilstrekkelig å etablere mottak på en av bedriftens båter som kan ligge ved en lett tilgjengelig kai eller tilsvarende. Sjekk evt om bruk av kaien må avklares med eier eller andre aktuelle på forhånd. Bruk av båt kan også bidra til å lette transporten av fisken til anleggets eget dødfisksystem/kvern. Eller til annet egnet sted, avhengig av fisken som mottas, kapasitet mv.

Det anbefales å ha tilgjengelig rikelig med store plastsekker eller kasser/kar som fisken kan oppbevares i. Vurder også behov for utstyr til å ta ut og oppbevare prøver av fisken, skjell for sporing mv. Det kan også være aktuelt å legge til rette for og ha utstyr for å kunne kontrollere kjønnsmodning, vekt mv.

4. Ha klart skjema for mottak av fisk

Som beskrevet i anbefalingene for utloving av dusør, vil det være behov for å få inn, eller notere ned, en del nyttige og nødvendige opplysninger knyttet til mottak av gjenfangsten. Slike skjema bør være klare på forhånd, og fortrinnsvis ligge ferdig opptrykket på vannfast papir.

Aktuell informasjon vil eksempelvis kunne være:

Navn på mottaksstasjon:	xxxxxxx
Innlevert dato / (evt tidspunkt)	xxxxxxx
Navn på fisker:	xxxxxxx
Adresse:	xxxxxxx
Mailadresse:	xxxxxxx
Telefonnummer for utveksling av informasjon:	xxxxxxx
Hvis dusør et utlovet; kontonummer:	xxxxxxx
Fødsels- og personnummer for evt innhenting av skattekort:	xxxxxx xxxxx
Antall fisk levert	xx
Vekt på fisken (snitt, eller fra –til)	xx
Fiskested:	xxxxxxx
Fangsttidspunkt:	xxxxxxx
Fiskeredskap:	xxxxxxx
Sannsynlig at fisken stammer fra selskapets rømming?	Ja/nei
Annet:	

OBS! I driftsforskriften er det også krav om journalføring for fangster tatt under gjenfangstaksjoner. Dette omfatter antall fisk, størrelsesfordeling, samlet vekt og artsfordeling. Fiskeridirektoratet har dessuten utarbeidet et eget skjema for rapportering av all gjenfangst og bifangst etter rømming. Oppdretter er ansvarlig for at skjemaet blir utfyllt og sendt inn på e-post til Fiskeridirektoratets regionkontor der rømmingen oppsto. Fylkesmannen kan i tillegg komme med krav om rapportering av fangst og bifangst i forbindelse med at de gir løyve til utvidet fiske.